

YOSHLAR MA’NAVIYATINI YUKSALTIRISHDA MILLIY G‘OYANING
O‘RNI

Nizomiy nomidagi O‘zMPU Tarix fakulteti

“Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi” yo‘nalishi 1-bosqich talabasi

Valiyeva Parizoda Dilshod qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada yoshlar ma’naviyatini yuksaltirishda milliy g‘oyaning tutgan o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Unda milliy g‘oyaning yosh avlod dunyoqarashini shakllantirish, milliy o‘zlikni anglash, vatanparvarlik va fuqarolik mas’uliyatini rivojlantirishdagi tarbiyaviy imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, globallashuv va axborot makoni kengayib borayotgan hozirgi sharoitda yoshlarning ma’naviy-axloqiy immunitetini mustahkamlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirish masalalariga e’tibor qaratilgan. Maqolada yoshlar tarbiyasida oila, ta’lim muassasalari va jamiyat hamkorligining ahamiyati ham asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: milliy g‘oya, yoshlar, ma’naviyat, ma’naviy tarbiya, milliy o‘zlik, milliy qadriyatlar, vatanparvarlik, fuqarolik mas’uliyati, globallashuv, ma’naviy immunitet.

Annotation: This article analyzes the role and significance of national ideology in enhancing the spirituality of young people. It examines the educational potential of national ideology in shaping the worldview of the younger generation, strengthening national identity, developing patriotism, and fostering a sense of civic responsibility. Particular attention is paid to strengthening the moral and spiritual resilience of young people in the context of globalization and the rapidly expanding information environment. The article also discusses the importance of harmonizing national and universal human values in the process of youth education. In addition, the role of cooperation among families, educational institutions, and society in developing the spiritual and moral qualities of young people is emphasized.

Keywords: national ideology, youth, spirituality, moral education, national identity, national values, patriotism, civic responsibility, globalization, spiritual resilience.

Bugungi globallashuv sharoitida yosh avlodning ma’naviy dunyosini yuksaltirish, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash jamiyat taraqqiyotining muhim shartlaridan biridir. Chunki yoshlar nafaqat bugungi jamiyatning faol ishtirokchilari, balki mamlakatning kelajakdagi ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy va ma’naviy taraqqiyotini belgilaydigan asosiy kuch hisoblanadi. Yoshlarning ma’naviy kamoloti ularning bilim darajasi bilangina belgilanmaydi. Ularning Vatanga, xalqiga, tarixiy va madaniy merosiga munosabati, ezgulik, adolat, halollik, mas’uliyat kabi qadriyatlarga amal qilishi ham muhim ahamiyatga ega. Shu nuqtayi nazardan milliy g‘oya yosh avlodni ma’naviy jihatdan tarbiyalashning muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo‘ladi. Milliy g‘oya xalqning tarixiy tajribasi, milliy qadriyatlari, ezgu maqsadlari va kelajakka intilishlarini o‘zida mujassam etadi. U jamiyat a’zolarini umumiy maqsadlar atrofida birlashtirish bilan birga, yosh avlodning dunyoqarashini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Yoshlar ongida milliy

g‘oyaning mazmunini to‘g‘ri shakllantirish, avvalo, ularda milliy o‘zlikni anglash tuyg‘usini rivojlantiradi. O‘z tarixini, tilini, madaniyatini va ajdodlarining ma‘naviy merosini bilgan yosh o‘zligini chuqurroq anglaydi. Bu esa uning jamiyatdagi o‘rnini tushunishi va kelajakka mas‘uliyat bilan qarashiga yordam beradi. Milliy g‘oyaning muhim jihatlaridan biri — yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdir. Vatanparvarlik Vatanni sevish bilan bir qatorda, uning ravnaqi uchun bilim va mehnati bilan hissa qo‘shishga intilish, jamiyat oldidagi burchini anglashni ham nazarda tutadi. Shu sababli yoshlarni sifatli ta‘lim olishga, ilm-fan va innovatsiyalarga qiziqishga, foydali tashabbuslarda faol qatnashishga yo‘naltirish milliy taraqqiyot uchun muhimdir. Hozirgi davrda internet, ijtimoiy tarmoqlar va zamonaviy axborot texnologiyalari yoshlarning dunyoqarashiga katta ta‘sir ko‘rsatmoqda. Axborotning tezkorligi bir tomondan yoshlar uchun katta imkoniyatlar yaratgan bo‘lsa, boshqa tomondan turli zararli va ishonchsiz ma‘lumotlarga duch kelish ehtimolini ham oshirmoqda. Bunday sharoitda yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, axborotni tahlil qilish va ishonchli manbalarni ajrata bilish ko‘nikmalarini shakllantirish muhimdir. Milliy qadriyatlarga hurmat va mustahkam ma‘naviy dunyoqarash yoshlarning turli axborot ta‘sirilariga nisbatan ongli munosabatda bo‘lishiga yordam beradi. Biroq milliy g‘oya yoshlarni dunyodagi boshqa madaniyat va qadriyatlardan ajratish vositasi sifatida emas, balki milliy o‘zlikni saqlagan holda umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qilishga yo‘naltiruvchi omil sifatida qaralishi lozim. Yoshlar ma‘naviyatini shakllantirishda oila va ta‘lim muassasalarining hamkorligi alohida ahamiyatga ega. Oilada shakllangan dastlabki axloqiy qarashlar bolaning keyingi hayotidagi dunyoqarashiga ta‘sir qiladi. Ta‘lim jarayonida esa bu qarashlar bilim va ijtimoiy tajriba bilan boyitiladi. Yoshlarni ma‘naviy jihatdan qo‘llab-quvvatlash uchun kitobxonlikni rivojlantirish, tarixiy va madaniy merosni o‘rganish, ilmiy-ma‘rifiy tadbirlarda ishtirok etish, ijodiy va ijtimoiy loyihalarni qo‘llab-quvvatlash muhimdir. Bunday faoliyat yoshlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish bilan birga, ularning mustaqil fikrlashi va ijtimoiy faolligini ham rivojlantiradi.

Xulosa qilib aytganda, milliy g‘oya yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirishning muhim omillaridan biridir. U yosh avlodda milliy o‘zlikni anglash, Vatanga sadoqat, fuqarolik mas‘uliyati, tarixiy va madaniy merosga hurmat kabi fazilatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Bugungi globallashuv davrida yoshlarning ma‘naviy dunyosini boyitish faqatgina milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish bilan cheklanmasligi kerak. Milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirish, zamonaviy bilim va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish ham muhimdir. Shunday ekan, yoshlar ma‘naviyatini yuksaltirishda oila, ta‘lim muassasalari, mahalla va keng jamoatchilikning hamkorligini kuchaytirish, yoshlarning ijtimoiy va intellektual faolligini qo‘llab-quvvatlash dolzarb vazifalardan biri bo‘lib qoladi. Ma‘naviy yetuk, bilimli va vatanparvar yoshlar mamlakatning barqaror taraqqiyoti uchun muhim insoniy kapital hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. — Toshkent: O‘zbekiston, 2021.
2. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — Toshkent, 2023.

25-Oktabr, 2026-yil

3. Milliy g‘oya: asosiy tushuncha va tamoyillar. — Toshkent: O‘zbekiston, 2001.
4. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. — Toshkent: O‘qituvchi.
5. O‘zbekiston Respublikasining yoshlarga oid davlat siyosatiga doir normativ-huquqiy hujjatlari.
6. Ma’naviyat asoslari: o‘quv qo‘llanma. — Toshkent.
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning yoshlar va ma’naviy-ma’rifiy tarbiyaga oid ma’ruza va nutqlari